

Misgegaan

Een bron van de berichten was een optreden van viroloog **5.1.2e** in het programma van Pauw en Witteman, die had gemeld dat er sprake was van een prioriteringslijst waarop werd aangegeven welke personen in welke volgorde in aanmerking zouden komen voor vaccinatie. De onjuiste suggestie was dat het ging om een maatschappelijke prioriteringslijst.¹⁷⁸

lessons learned

Door de ambtelijke top van VWS werd in augustus besloten een logistieke hoofddofficier vanuit Defensie te belasten met de regie over (de voorbereiding op) de operationele uitvoering van de logistiek rondom de vaccinaties.²⁵⁰ Dit werd door betrokkenen achteraf als een goede keuze beoordeeld hoewel het op het moment zelf tot enige spanning leidde.

Verlagen en respondenten wijzen op de zeer goed verlopen logistieke uitvoering van de vaccinatiecampaagne.

Het resultaat was dat op 15 september 2009 het 'Landelijk Draaiboek vaccinatie Nieuwe Influenza A (H1N1)', met het bijbehorende operationele bijlagenboek beschikbaar was waarin de complete logistieke uitvoering van de vaccinatiecampaagne beschreven was op een operationeel niveau.²⁵¹ Dit draaiboek werd uiteindelijk niet of nauwelijks gebruikt.

Respondenten geven aan dat de waarde ervan vooral lag in de intensieve samenwerking die noodzakelijk was voor de totstandkoming ervan. Dit samenwerkingsproces tussen centrale en decentrale partijen werd gecontinueerd in een wekelijks afstemmingsoverleg tussen de DG Volksgezondheid en de koepels van de uitvoerende partijen in de zorg dat hogelijk werd gewaardeerd als middel om allerhande kleine vragen meteen weg te nemen en de partijen zich betrokken en geïnformeerd te laten voelen.

Advisering

Waar het de advisering betreft valt op dat niet als eerste werd gedacht om de bestaande adviesstructuur voor infectieziekte-uitbraken (CIB-OMT-BAO) te hanteren als primair adviseur tijdens de H1N1-uitbraak, maar dat naast de VWS interne crisisstructuur (BTCB – minister) gekozen werd voor inzet van de Gezondheidsraad als primair medisch-inhoudelijk adviseur. De GR geeft regulier advies op basis van een wetenschappelijke kosten-batenanalyse in een langdurig en zorgvuldig adviestraject. Hier was echter sprake van spoedeisende advisering in onzekere omstandigheden.

De drie adviezen van de GR in het najaar over de prioritering van vaccinatie werden samen met het Clb uitgebracht. Hoewel sommige respondenten stellen dat door de medewerking van het Clb tot een meer pragmatische houding is gekomen, gaven alle drie de adviezen geen antwoord op de vraag naar prioritering, maar benoemden ze dat de risicogroepen die voor de reguliere grieprik in aanmerking kwamen dat nu ook zouden moeten komen.

De inbreng van een tweetal logistieke hoofddofficieren van Defensie was van bepalend belang voor het goed kunnen functioneren van zeer veel betrokken adviseurs en uitvoerders vanwege twee redenen:

- * De daardoor ontstane directe advieslijn tussen de ambtelijke top van VWS en uitvoerende instanties als het NVI werkte, zoals een respondent stelde, bevrijdend. 'Direct' moet in hier in twee opzichten worden gelezen: 'direct' door het overslaan van schakels tussen besluit en

uitvoering en met een adviesstijl van 'direct' formuleren waardoor besluitvormers meteen wisten waar ze aan toe waren.

* Het defensiepersoneel voert beslissingen van besluitvormers ook uit zonder de beslissingen telkens weer ter discussie te stellen. Door betrokken partijen werden de defensie medewerkers regelmatig als bot beschouwd omdat contactpogingen om een besluit weer ter discussie te stellen direct werden afgekept. De terugkerende discussies over wie nu wel of niet geprioriteerd was, over de omgang met Nederlanders in het buitenland en dergelijke kosten de besluitvormers veel tijd waardoor ze juist geen ruimte hadden om op een hoger strategisch niveau de hoofdlijn van besluiten te overzien en die op basis daarvan terug te draaien.